

N a j v y š š í s ú d napadnuté usnesenie potvrdil s tým, že na ustanovení § 3 lit. i) novely č. 40/1922 Sb. z. a n. nebolo vládnym nariadením o zemedelskom vyrovnacom pokračovaní č. 76/1936 Sb. z. a n. nič zmenené.

Čís. 15443.

K výkladu § 11 zák. o úrazovém pojištění.

Pojem podnikatele.

(Rozh. ze dne 25. září 1936, Rv I 1730/34.)

Žalobce byl přijat žalovaným k práci v cihelně. Při práci se těžce zranil (propadl se podlahou) a domáhá se proto na žalovaném náhrady škody tvrdě, že žalovaný jeho úraz zavinil. **P r v ý s o u d** uznal žalobní nárok zčásti důvodem po právu. **O d v o l a c í s o u d** neuznal žalobní nárok důvodem po právu vůbec. **D ů v o d y:** Koho třeba pokládati za podnikatele, stanoví § 11 zákona o úrazovém pojištění dělnickém. Zde padá na váhu ustanovení posledního odstavce tohoto šu, kde je řečeno: »Za podnikatele podniku podléhajícího pojištění se pokládá ten, na jehož účet provozování se děje.« S hlediska tohoto ustanovení třeba řešiti příslušnou otázku podle vlastnosti žalovaného jako podnikatele a zkoumati toliko, zda ona cihelna byla provozována na účet žalovaného. Pro řešení této otázky je rozhodující smlouva, kterou uzavřela stavební společnost jako pachtýřka cihelny se žalovaným. Z obsahu této smlouvy lze jasně seznati, že žalovaný provozoval cihelnu na vlastní účet. Mluví pro to jasně zejména ustanovení odst. III. smlouvy, že žalovaný má hraditi veškeré výdaje výroby, mzdy se všemi pojištěními atd., zcela hotového materiálu cihlářského; ustanovení odst. II. a VI. smlouvy, že žalovaný přejímá výrobu stavebních cihel, klínovek, duté krytiny, dlaždiček atd. v akordu za určité ceny; že jmenovaná stavební společnost nemá hraditi žádnou jakoukoli škodu, jestliže cihelna zastaví práci pro poměry povětrnostní, živelní události nebo pro opravy, přeruší-li ji i na čas pro jakoukoli příhodu; že je žalovaný oprávněn vyrobiti tolik cihel, kolik lze vyrobiti se zařízeními po ruce jsoucími; konečně ustanovení odst. IX. smlouvy, že přijímání a odměna dělníků je věcí žalovaného, že se žalovaný má starati o to, aby všichni dělníci, v cihelně zaměstnaní, byli přihlášení u sociálního a úrazového pojištění, že tedy jmenovaná stavební společnost nemá nic co činiti s dělníky, jejich odměnou a pojištěním, všechna tato sociální břemena jsou obsažena už v akordních cenách; že žalovaný nese plnou zodpovědnost za všechny příhody i vůči úřadům; a že také pro zásilky hotového vypáleného zboží mají platiti určité sazby. Z těchto ustanovení lze seznati zcela nepochybně, že žalovaný nesl nebezpečí podniku, že bral pro sebe užitek podniku, který plynul z jeho opatření a kalkulací, i že nesl ztrátu, která vznikala z nehospodárné správy na jeho straně. Je tedy podnikatelem podle zákona shora citovaného a ručí podle § 46 zák. o úrazovém pojištění dělnickém jen tehdy, způsobil-li podnikový úraz úmyslně. Je nesporno, že v da-

ném případě jde o nehodu v podniku pojištěném podle zákona o úrazovém pojištění dělnickém a nehodu tu nezpůsobil žalovaný úmyslně. Pro řešení otázky, zda žalovaného třeba pokládati za podnikatele, rozhoduje toliko citované ustanovení zákona a obsah smlouvy, nikoli okolnosti, jimiž se obírá naříkaný rozsudek, jako přihláška žalovaného k pensijnímu pojištění u pens. ústavu, názor, který vyslovil okresní úřad, přihláška žalovaného k nemocenskému pojištění a předpis daně výdělkové. Pro správnost názoru, který zastává odvolací soud, mluví i ustanovení odst. 2 § 8 zák. z 8. dubna 1928 čís. 184 Sb., podle kterého jsou akordanti postaveni na roveň zaměstnavatelům.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Odvolací soud rozřešil otázku, zdali žalovaný byl podnikatelem, správně z ustanovení § 11 zákona č. 1/88 (v doslovu zák. a nař. č. 96/12, 363/17, 207/19 a 300/21) i z obsahu smlouvy a výstižně svůj právní názor odůvodnil. Nesejde na označení žalovaného jako vedoucího, jímž může býti i osoba jsoucí ve služebním poměru k podnikateli i samostatný podnikatel. Povahu žalovaného jako samostatného podnikatele nevylučuje ani to, že stavební společnost jako pachtýřka cihelny dala budovy, pece, strojní i jiné zařízení a nářadí, uhlí, el. proud, vodu atd. a byt žalovanému zdarma k dispozici. Podle odst. VI. téže smlouvy byl žalovaný oprávněn vyráběti cihel tolik, kolik mohl, a jen množství, které od každého druhu bylo zhotoviti, mělo býti vždy oznamováno. Konečně ani v povinném podávání zpráv nelze spatřovati okolnost vylučující povahu žalovaného jako samostatného podnikatele ve smyslu § 11 zákona č. 1/88 ř. z. Odvolací soud správně dovodil též z ostatních ustanovení smlouvy samostatnost podnikání žalovaného. Mluví pro to jasně zejména ustanovení odst. III. smlouvy, že žalovaný má hraditi veškeré výdaje výroby, mzdy se všemi pojištěními atd. za zcela hotový materiál cihlářský, dále ustanovení odst. II. a VI. smlouvy, »že žalovaný přejímá výrobu stavebních cihel, klínovek, duté krytiny, dlaždiček atd. v akordu za určité ceny«, že »jmenovaná stavební společnost nemá hraditi žádnou jakoukoli škodu, jestliže cihelna zastaví práci pro poměry povětrnostní, živelní události nebo pro opravy, přeruší-li ji i na čas pro jakoukoli příhodu,« že »je žalovaný oprávněn vyrobiti tolik cihel, kolik lze vyrobiti se zařízeními po ruce jsoucími,« konečně ustanovení odst. IX. smlouvy, »že přijímání a odměna dělníků je věcí žalovaného, že se žalovaný má starati o to, aby všichni dělníci v cihelně zaměstnaní byli přihlášení u sociálního a úrazového pojištění, že tedy jmenovaná stavební společnost nemá nic co činiti s dělníky, jejich odměnou a pojištěním, všechna tato sociální břemena jsou obsažena už v akordních cenách, že žalovaný nese plnou zodpovědnost za všechny příhody i vůči úřadům a že také pro zásilky hotového vypáleného zboží mají platiti určité sazby.« Z těchto ustanovení lze seznati zcela nepochybně, že žalovaný nesl nebezpečí podniku, že bral pro sebe užitek podniku, který plynul

z jeho opatření a kalkulací, že nesl ztrátu, která vznikla z nehospodárné správy na jeho straně, a že tedy byl samostatným podnikatelem. Za tohoto stavu věci nemá rozhodujícího významu ani přihláška žalovaného k nemocenskému a pensijnímu pojištění a předpis výdělkové daně. Na ustanovení § 8 (2) zákona č. 184/28 Sb. z. a n. správně zákona č. 221/24 v doslovu zákona č. 184/28 Sb. z. a n. o akordantech poukázal odvolací soud jen k dotvrzení správnosti svého názoru, že pro řešení otázky, zda žalovaného jest pokládati za podnikatele, rozhoduje jen ustanovení § 11 zákona č. 1/88 ř.z. a obsah smlouvy, aniž samostatně řešil otázku, kdy jest akordanta pokládati za podnikatele a kdy nikoli, a aniž na tom založil své rozhodnutí, uznáv jínak žalovaného za samostatného podnikatele.

Čís. 15444.

Osmihodinová pracovní doba.

Na šoféra osobního auta se vztahuje předpis prvního odstavce § 12 zák. čís. 91/18 Sb. z. a n.; není třeba, by šofér bydlel v domácnosti zaměstnavatelově.

(Rozh. ze dne 25. září 1936, Rv I 2064/36.)

Žalobce tvrdě, že jako šofér u žalovaného pracoval denně více než 8 hodin, domáhá se na žalovaném náhrady za tuto práci přes čas. Nižší soudy žalobu zamítly vzavše za prokázáno, že žalobce jako šofér osobního auta, na něhož se vztahuje předpis § 12 zák. čís. 91/18 Sb. z. a n., neodpracoval si ani normální počet hodin, jak byl podle uvedeného předpisu povinen.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Žalobce byl šoférem osobního auta žalovaného. Dovolání uplatňuje jen, že se první odstavec § 12 na žalobce nevztahuje proto, že nebydlil v domácnosti svého zaměstnavatele, totiž žalovaného, a že se ho také druhý odst. § 12 nemůže týkat, ježto u žalobce nešlo o úkony konané nepravdělně a nepatrně namáhavé. Avšak podle názoru nejvyššího soudu rozeznává odst. 1 § 12 cit. zákona dvě skupiny osob, a to jednak osoby zaměstnané a bydlící v domácnosti zaměstnavatelově a na delší dobu než na měsíc najímané, jednak osoby určené k osobním službám. Již z doslovu tohoto odst. § 12 cit. zák. vyplývá zřejmě, že znak bydlení v domácnosti zaměstnavatelově se vyhledává pouze u první skupiny, t. j. u osob zaměstnaných v domácnosti zaměstnavatelově, nikoli však u osob určených k osobním službám. Řidič silostrojů nebývá, a žalobce také nebyl zaměstnán v domácnosti zaměstnavatelově, nýbrž náležel k osobám určeným k osobním službám zaměstnavatelovým, avšak mimo jeho domácnost. Pro žalobce tedy neplatí náležitost bydlení v domácnosti. Již v rozhodnutí č. 8896 Sb. n. s. bylo podrobně vyloženo, že